

BROBY GAMLE SKOLE

Af Benny E. Andersen, Broby

PORTRAIT AF BROBY GAMLE SKOLE med tilhørende FOLKEKULTURVÆRKSTED - eller - PORTRÆT AF FOLKEKULTURVÆRKSTEDET på Broby Gamle Skole med tilhørende TRACTEURSTED.

(Arkivfoto)

FØRST: Vanskeligheden ved med ord at male et billede af en overvejende musikalsk udfoldelse...

NEJ - det begynder med huset. Et gammelt HUS.

- male vinduer, reparere gulve, tætte tage, hugge brænde, frosne vandrør, vandskader, kolde gulve -.

Da Børge Smed fra Hogager besøgte Broby Gamle Skole første gang, var hans kommentar: Det er et rart sted, men stolene er meget kolde.

Anelise Knudsen: Ja, jeg har altid Brobytøjet med - varmt og uldent - tykke sko!

Vi orienterer en lokal kommunal forsamling om stedets fortræffeligheder. Musik-

ken, folket, kulturen - op og ned ad stolper - er der nogen, der vil spørge om noget? - Ja, hvordan holder I varmen?

1983 - en vision for en gruppe mennesker i Albertslund Folkemusikhus. En bonde-

Råb i det grønne (Arkivfoto)

gård. Et værksted for vennerne. En kro. Et refugium.

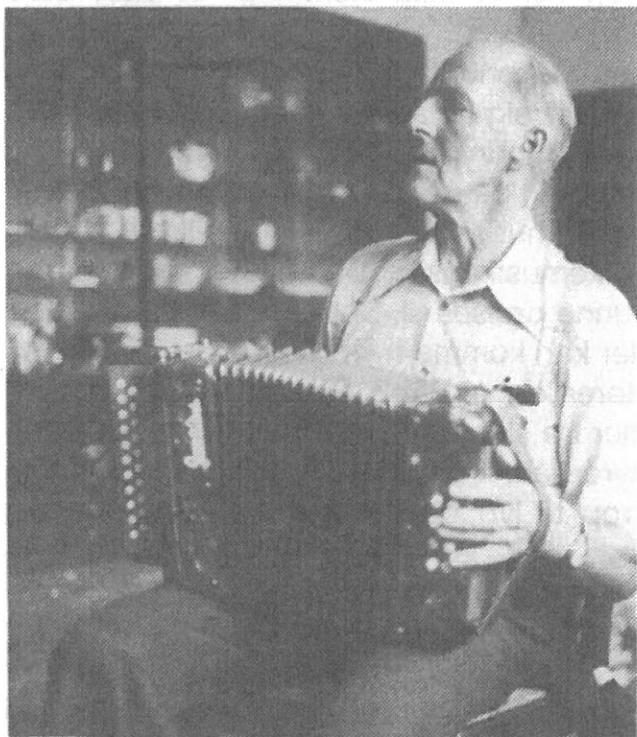
Det blev et folkemusikhus. Det var hvad gruppen kendte. Den fælles baggrund. Hvad enten man hylede eller skreg. Visioner er et. Virkelighed er to. Et folkemusikhus med HUS.

Tiden gik. Flere kom til. Huset blev repareret og sat i stand og repareret og bygget om og repareret og....

GODKENDT som traktørsted med bevilling og det hele...

Regnskabet kom på EDB. Der blev dannet en forening - to foreninger! Lokalhistoriske "Lille Ane" og Folkekulturværkstedet. 5 år - så stod det der med struktur og hus og mennesker. Nogle bor stadig i huset, som har pladsmangel på trods af 800 kvadratmeter. Andre er flyttet ud på marken eller længere væk. Lokale har tilsluttet sig.

Rigtig gammel er skolen jo ikke. Først bygget i 1930 og nedlagt i 1972. Den rigtig gamle skole ligger i landsbyen ved kirken. Men det ville være fjollet at kalde den Broby Ny Skole. Husk at det er Suserupvej 55. På egnen hedder den bare "skolen", hvis I skulle komme forbi og spørge om vej.

Jens Christian med sin torader (Arkivfoto)
I mellemtiden er nogle af os ved at blive gamle - læser digte af Schade "Sjov i Danmark" og tænker på digtet "Cirkus",

når vi følger det pulserende og travle liv på "Skolen". Det slutter sådan her "Oh meget sker der under stjernerummet".

Øverst har vi Carlsvognen i den stjerneklare nat. Men om dagen har Carlsbergvognen læsset øl af til det kommende bal med Thymusik ved Viggo Gade, vestjysk

Tækkemandens orkester (Arkivfoto)
musik ved Martin Spillemand eller Familien Sørensen fra Timring ved Holstebro. Eller Vestsjællands Helge Martin fra Fulby ved Sorø? Eller polsker fra Sverige? Måske til svensk sækkepibe? Fem timers sækkepibebal - hvabeha'r? Balladedans! Folk med soveposer og -underlag myldrer ind i gården. Der er afrikansk trommese-minar eller ornamenteringskursus. Forsiring under balladesang. Ligesom ved spillemandsmusik er det jo ikke nok at spille den rå melodi. Den skal udsmykkes. Som Peder Spillemand gjorde det. Der hører meget til for at udføre folkekunsten. Den store sammenhæng og den lille detalje adskiller mesteren fra fuseren. Grisefest og Countrybal. Den lokale industrimagnats datter danser med den unge student. Alle danser med alle i det store telt på den gamle skolegård, hvor valnøddetræet er blevet indendørs midtpunkt. Musikken ruller over markerne ned mod Susåen, der roligt flyder, mens den lytter til larmen fra de kriblende og dansende mennesker - som den for 150 år siden lyttede til salmesangen og balladesangen fra Lille Anes hus på Strandvejen i Vester Broby. "Moder under mulde", "Fæstemand i graven", "Karl ligger lig", som overgang til mere muntre viser om den ustyrlige prinsesse i "Svinedrengen" og skælmen i "Mølledatteren". Hverdag i

Ronald, Ottomine og Eva lytter koncentreret til Søren (Arkivfoto)

glæde og sorg. Kirker på begge sider af den susende å. Præsten til kaffeselskab med koner lyttende til de gamle viser.

Samtidig er der liv i oldtidsteltet ude på marken. Ilden flammer i midten, og violinen bringer bud fra Nøkken, Åmanden, Strømkarlen og den gamle Ørn "der jo så gerne ville fornøje sine børn". Der fortælles gamle sagn. Festens Gave gives til en lejrskole med psykisk handicappede, der lærer at spille, synge, danse - holde fest.

Så er det tirsdag aften. Lille Julie på ét år danser med i balladekæden. Hun har lært, at der danses lidt i den ene retning og lidt i den anden. Hun er utilfreds juleaften med den slappe kæde rundt om træet: "Et barn er født i Bethlehem". Det er jo en ballade. Lidt mere rytme, om vi må be'. Op med armene og vrikke med røven.

Imens fylder 14 harmonikaer skolestuen med lyd. Når man går på WC i gangen, kan man høre på en gang "Agnete og bjærgmanden" og Helge Martins "Brobyvals". Harmonikafolket har på skift hjemmebagt kage med. Kaffen laves i skole-

køkkenet og somme tider kommer balladefolket til at hugge den færdige kaffe. Men der er mild stemning "vi laver bare noget mere". Harmonikagruppen har en ubrugt kontrabas stående i hjørnet. Man glæder sig til, at der er en, der går i gang med bundrytmen. Det er svært at holde sammen på så mange harmonikaer. De er blevet husgruppe og skal spille til "Åbent Folkemusikhus". Så skulle der gerne kunne danses til. Det er heldigvis ikke alle, der kan komme hver gang.

Hører du et råb? Gjaldende børnestemmer fra skoven? Det er børnene, der lærer hyrderåb, så de kan bruge hele deres krop til lyd og dans, når de går i gang med balladerne. Det er børneballadelørdag. I morgen søndag skal de være værter til "Åbent Hus". Der lukkes op for store og små om søndagen og alle er med til at være grobund for folkekulturen i ord, toner, bevægelser og BILLEDER. Børnene har tegnet LAS og MAS på vej til Helvede, hvor Fanden flygter fra de kække fyre. FOLKET ER PÅ VEJ TIL FESTEN.

På loftet står et TV-apparat og lyser og lyder. Sidder der nogle foran det - døde og stive? Måske et par enkelte alternative teenagere -- de skal jo til evig tid være på tværs....

"Oh - meget sker der under stjernerummet".

KLIP FRA BROBY GAMLE SKOLES DAGBOG.

Nov. 1983. Den nedlagte skole i Broby købes for 625000 kroner. I løbet af de næste måneder flytter 5 voksne og 4 børn ind. De kommer alle fra Albertslund.

2.2.1984. Første store rykind: Platangården i Vordingborg og Smeden fra Hogager. Skolestuen fyldt.

15.2.1984. Et hold fra folkekulturlinien på Skælskør Folkehøjskole gør gymnastiksalen brugbar og opvarmet. Dans om aftenen. Resultat: Stort hul i gulvet.

28.3.1984. Lejrskole fra Albertslund Lille-skole.

11.3.1984. Skæmteballadeseminar.

22.4.1984. Foreningen Lille Anes Venner til udbredelse af kendskabet til Broby-

balladesangeren "Lille Ane" stiftes.

15.7.1984. Åbent Hus for lokalbefolkningen. Der kom ca. 70.

Til hest med piber og trommer (Arkivfoto)

9.9.1984. Kunstforeningen Køge Bugt til kaffe.

Okt. 1984. "Ravnekrogen" (det lille hus på marken) købes. Vi er nu 7 voksne og 1 ung og 4 børn.

22.6.1985. Balladedag med "Gammegruppen".

6.10.1985. Første ÅBENT FOLKEMUSIKHUS (herefter hver den første søndag i måneden - bortset fra sommeren).

26.11.1985. Menighedsrådet arrangerer oplæsning med Asta Esper Andersen.

Balladedans til Åbent Folkemusikhus (Arkivfoto)

**Julie danser efter
- sammen med andre ballademagere
(Arkivfoto)**

4.12.1985. Lokalhistorisk aften.

Nu er vi 8 voksne og 4 børn og 2 unge på Skolen samt i to huse.

Juni 1986. Skolestuen og Skolekøkkenet indvies.

Dertil haves: Næringsbrev, spiritusbevilling, natbevilling, tilladelse til offentligt bal og afgifter til KODA.

10.9.1986. Første bal i gymnastiksalen (stadig med hul i gulvet). Viggo Gade og hans orkester spiller op. Cirka 100 mennesker.

Juli 1986. Traktørstedet åbent. Hver søndag familietheater. Hver onsdag aften er der musik og sang.

10.9.1986. Første jazzaften. Jamsession.

25.7.1987. Evald Thomsen møder Gyda Hougaard til Åbent Folkemusikhus.

17.9.1987. Holbæk Egnsteater opfører: "Sange om Amerika" i gymnastiksalen.

10.10.1987. Kunstudstilling.

30.10.1987. Første Børneballadedag.

Nu er vi 10 voksne og 2 unge og 1 barn på Skolen samt i to huse.

21.1.1988. Indvielse af istandsat gymnastiksal (bl.a. "nyt" gulv). Borgmesteren kommer med et askebæger fra Sorø kommune.

12.2.1988. Country- og westernbal med to orkestre og over 200 mennesker.

22.2.1988. Første lejrskole for psykisk handicappede. Festhuset på marken ind-

vies.

10.6.1988. Foreningen FOLKEKULTURVÆRKSTEDET Broby Gamle Skole stiftes.

27.8.1988. Første Loppemarked til fordel for Folkekulturværkstedet.

9.9.1988. Sangseminar.

11.10.1988. Klassisk indisk dans.

4.12.1988. Første Markedsdag med salg af hjemmelavede ting.

Vi er blevet et barn rigere!

10.3.1989. Første sækkepibeseminar.

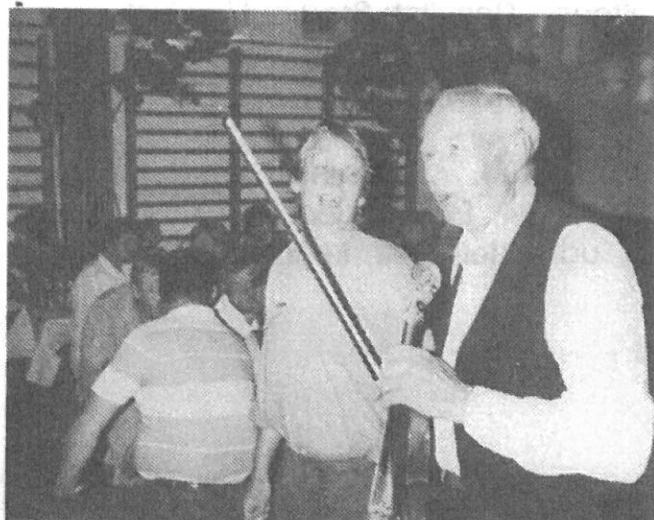
8.4.1989. Første Danseseminar.

2.7.1989. Afrikansk dans og trommespil - efter en hel uges kursus.

2.9.1989. Seminar med svenske polskor.

25.11.1989. Sækkepibebal.

Endnu en ung er kommet til.

Dennis og Viggo synger duet (Arkivfoto)

Siden 1986 har der udover de her omtalte arrangementer jævnligt været Åbent Folkemusikhus, Folkemusikaftener, baller, lokalhistorie, æventyr, jazz, country og western, grisevester, markedsdage, udstillinger, teaterforestillinger, seminarer med ballader, sækkepibe, sang, musik, lejrskoler.

Besøg af talrige sangere, spillemænd og dansere og utallige private fester og sammenkomster og sommertraktørsted hver sommer i juli måned, og mange besøg af pensionistforeninger til kaffe og underholdning.